

İlkokullarda Eğitim Süreçlerinde Veli Katılımı

Parent Participation in Educational Processes in Primary Schools

ÖZET

Araştırmanın amacı, eğitim süreçlerinde veli katılımını incelemektir. Okul ve çevre arasındaki ilişkide en önemli unsur okul ve aile arasındaki ilişki ve işbirliğidir. Okul ve aile arasındaki ilişkiyi ve işbirliğini güçlendirecek etkinliklerin belirlenmesi ve düzenlenmesi okulun ve öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili öğretim için aile ve öğretmen arasındaki sağlıklı iletişim esastır. Bu iletişim, okulda veli katılımını gerektirir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde bulunan velilerden oluşturulmuştur. Örneklemi de Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde bulunan okullarda görevli 306 okul velisidir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Veriler çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Google Formlar aracılığıyla anket formu toplanmış ve anketler mail ortamında link olarak paylaşılmıştır. Katılımcılar link üzerinden anket formuna erişim sağlayabilmiş ve ankete katılım sağlamışlardır. Araştırma sonucunda genel olarak sorulara yönelik ortalamalar incelendiğinde, tüm ortalamalar 3'ün üzerindedir. Bu durum incelemeye alınan örneklem grubunda veli katılımının yüksek olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Veli, Katılım.

ABSTRACT

The aim of the research is to examine parent involvement in educational processes. The most important element in the relationship between the school and the environment is the relationship and cooperation between the school and the family. It is the responsibility of the school and the teacher to determine and organize activities that will strengthen the relationship and cooperation between the school and the family. Healthy communication between the family and the teacher is essential for effective teaching. This communication requires parent involvement at school. Descriptive survey model was used in the research. The universe of the research was formed from the parents living in Tekirdağ province Süleymanpaşa district. The sample is 306 school parents working in schools located in Tekirdağ province Süleymanpaşa district. Questionnaire was used as data collection tool. Data were collected online. Questionnaire forms were collected via Google Forms and the questionnaires were shared as links in the mail environment. Participants were able to access the survey form via the link and participated in the survey. As a result of the research, when the averages for the questions are examined in general, all averages are above 3. This shows that parent participation is high in the sample group examined.

Keywords: School, Parent, Participation

GİRİŞ

Problem Durumu

Günümüzde okul, akademik bilginin aktarıldığı bir kurumdan daha fazlasıdır. Okul, çocukların öğrenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamakla birlikte, ebeveynlerin eğitimine de yardımcı olur. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin sürekliliği ve tutarlılığının sağlanması, iyi planlanmış, birbirini destekleyen, okul ve ailenin işbirliği ve iletişim içinde olduğu bir eğitim programı ile mümkündür (Ömerolu ve Can Yaşar, 2008).

Okul-aile işbirliği, öğretmen ve ailenin birbirini daha iyi tanınması ve çocukları geliştirmek ve eğitmek için birlikte çalışması gerçeğidir. Bu işbirliği sayesinde öğretmen ve aile, çocuğun gelişimini izlemek ve desteklemek, öğrenmek, güçlendirmek, sorumlulukları paylaşmak, ailelerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve olumlu iletişim yoluyla hedeflere ulaşmak için birlikte çalışır.

Çocuğun gelişimi ve yetiştirilmesinde okul ve aile ayrı düşünülemez. Okul öncesi eğitim, aile eğitiminin dahil edilmesiyle önem kazanmaktadır. Bu nedenle, çocukları mutlu ve başarılı bir okul öncesi hayata hazırlamak için aile üyeleri ve okul arasındaki yakın işbirliği şarttır. Bu dönemde kurulan okul-aile işbirliği sayesinde okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların sağlıklı gelişimleri desteklenmekte, ailelerin çocuklarının eğitimine aktif katılımlarıyla çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurlmaları büyük önem taşımaktadır (Koç, 2019). Okul ve aile arasındaki işbirliğinin ve iletişimin çocuklar için bir diğer olumlu etkisi, ailelerin sınıfa katılımı sayesinde,

Emine Burcu Sezer ¹
Arzu Atmaca ²
Merve Şan ³
Aynur Yıldız ⁴
Ercan Gürek ⁵
Esra Topçu ⁶

How to Cite This Article

Sezer, E. B., Atmaca, A., Şan, M., Yıldız, A., Gürek, E. & Topçu, E. (2023). "İlkokullarda Eğitim Süreçlerinde Veli Katılımı" *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:107; pp:5031-5045. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.67671>

Arrival: 12 December 2022
Published: 31 January 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹⁻²⁻⁴⁻⁵⁻⁶ Öğretmen., MEB, Tekirdağ, Türkiye

³ Öğretmen., MEB, Kayseri, Türkiye

öğretmenlerin ve ebeveynlerin birbirlerinden eşit derecede haberdar olurken birbirlerinin amaçlarını ve değerlerini öğrenebilmeleridir. Böylece çocuğun zihninde karışıklığa neden olabilecek ve öğretmen ile anne-baba arasında çıkabilecek çatışma durumlarının ve çatışmaların sayısı azaltılır (Metlilo ve Yıldırım, 2021).

Kişiler, temel ihtiyaç, istek ve arzularını karşılamak için kendi beceri ve kapasitelerinden yararlanabilecekleri bir görevde yer alma beklentisiyle organizasyona girmektedirler. Organizasyon bu talepleri karşıladığı müddetçe kurumsal bağlılık devam etmektedir. Tam tersine, bireylerin beklentileri karşılanmazsa, kişi kabiliyetlerini kullanamamakta ve kabiliyetleri dışındaki görevlerde bulunarak kurumsal sadakati azalmaktadır. Örgütsel bağlılık, kuruluşa denge oluşturan faktörlerdendir. Personelin kuruluşa bağlılık düzeyi, bir yandan diğer işçilerin kabul durumuna, öte yandan da çalışanın beklentilerini karşılama derecesiyle alakalıdır. Örgütsel bağlılık, personelin organizasyonun dair görüş ve inançlarını ifade ettiğinden, personel organizasyonuna bağlılık hissettiğinde bir organizasyonun mutlu bir üyesi olmaktadır. Aynı zamanda organizasyona dair pozitif duygu ve inançları taşır, ayrıca organizasyonun gelişimi için çaba göstermektedir (Kartal, 2007).

Aile katılımı araştırması yoluyla oluşturulan iletişim ve işbirliği, ailelerin çocuklarını desteklemesine, yeteneklerini keşfetmelerinde onlara rehberlik etmesine ve kendilerini daha yetkin hissetmelerine yardımcı olabilir. Okulla iletişim halinde olan ve aile katılım çalışmalarına katılan ailelerin benlik saygısını ve benlik saygısını arttıran birçok araştırma bulgusu bulunmaktadır (Ömerolu ve Yaşar, 2005). Aile katılımı çalışması yoluyla, ebeveynler ve diğer aile üyeleri, çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında öğrenmeleri, çocuklarını yetiştirirken doğru yöntemleri kullanmaları ve iyi vatandaşlar olmaları için ihtiyaç duydukları beceri, bilgi ve güveni kazanırlar.

Çocuklarının öğretmenlerini daha iyi tanırlar ve anlar, öğretmenleriyle işbirliği yapar ve ebeveynler olarak kendilerini daha iyi hissederler. Bu sayede çocukları ile daha olumlu ilişkiler geliştirirler, aile sorumluluklarını daha isteyerek yerine getirirler ve iletişimleri gelişir. Aile-okul işbirliğinin aileler için bir başka yararı da, aile etkinlikleri yoluyla çocuklarını eğitimlerine katılmaları için destekleyerek ebeveynleri teşvik etmek, işleri nedeniyle çocuklarına gerektiği gibi bakamamaktan kaynaklanan stres ve suçluluk duygusunu azaltmaktır. Aile katılım programları birçok farklı aile ebeveynliği yolunu izlese de aslında aynı amaca hizmet ederler. Bu programlar, ebeveynler ve öğretmenler arasındaki etkileşimi ve işbirliğini teşvik etmeyi, ailelerin ebeveynlik sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmayı, aileleri çocuklarının eğitimi ve gelişimi hakkında bilgilendirmeyi ve desteklemeyi ve çocukları okula giderken öğrenmeye hazırlamayı amaçlamaktadır (Tümkeya, 2017).

Aileler okul etkinliklerine katıldığında okulda eğitim programlarının nasıl uygulandığı, eğitime nasıl katkı sağlayabilecekleri, eksiklikleri, çocuklarına evde eğitim verilmesi konusunda ne gibi eylemlere destek olabilecekleri konusunda bilgilendirilmekte; çocuklarının öğretmenlerini daha iyi anlayabilir ve tanıyabilir, öğretmenleri eğitimlerinde destekleyebilir ve onlarla iletişim ve işbirliğini artırarak eğitime katılabilirler. Annenin aileye katılımı ile okula ve öğretmene karşı olumlu bir tutum geliştirilebilir.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi şu şekildedir:

“İlkokullarda eğitim süreçlerinde veli katılımı nasıldır?”

Araştırmanın Amacı

Öğrencilerin akademik anlamda başarılı olmalarında velilerin etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bireylerin, okul öncesinden başlayan eğitim hayatının her anında velilerin katkısı olmuştur. Bu katkıların doğru bir şekilde yapılması, bireyi kuşkusuz başarılı olmasına neden olur. Yapılan bu katkıların ne derecede olduğunun öğrenciler üzerindeki etkilerinin incelenmesi, bir genellemeye varılmasına fayda sağlayacaktır.

Araştırmanın amacı, eğitim süreçlerinde veli katılımını incelemektir.

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

- ✓ Katılımcıların demografik özelliklerinin dağılımı nasıldır?
- ✓ Araştırmaya katılan velilerin eğitim süreçlerinde veli katılımı hakkındaki görüşleri nelerdir?
- ✓ Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- ✓ Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?
- ✓ Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı yaşa göre farklılık göstermekte midir?
- ✓ Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Okul ve çevre arasındaki ilişkide en önemli unsur okul ve aile arasındaki ilişki ve işbirliğidir. Okul ve aile arasındaki ilişkiyi ve işbirliğini güçlendirecek etkinliklerin belirlenmesi ve düzenlenmesi okulun ve öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili öğretim için aile ve öğretmen arasındaki sağlıklı iletişim esastır. Bu iletişim, okulda veli katılımını gerektirir. Ailelerin okula ve eğitime katılımlarını olumlu yönde artıran en önemli araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımına yönelik yapılan araştırmadır. Aile katılımının artması, daha güçlü öğretmen-aile iletişimi ve işbirliği, okul-aile işbirliği ile eğitim ve öğrenimde olumlu sonuçlar elde edileceğine inanılmaktadır. Eğitimde aile katılımı ve öğretmenle işbirliği öğrenmenin her aşamasında önemliken, özellikle okul öncesi dönemde aile katılımı özel bir önem taşımaktadır. Çünkü bu dönemde çocuk ailesiyle bir bütündür.

Okulda tüm paydaşlar arasında güçlü bir iletişim olması önemlidir. Öğrencilerin hep akademik Hem de sosyal başarılarının yükseltilmesinde okul ve aile işbirliği önemlidir. Bu nedenle de okul ve eğitim süreçlerinde beni katılımı önem arz etmektedir. Bu araştırma okullarda Veli katılımının incelenmesi ve bu durumun etkilerinin incelenmesi açısından önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma,

- ✓ 2022/2023 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlıdır.
- ✓ Veri toplama aracı olarak kullanılan kişisel bilgi formu ve ölçek formu ile sınırlıdır.

Sayıtlar

Veliler, Veli Katılım Ölçeğinde bulunan sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.

Tanımlar

Ödev: Ödev, genellikle sınıf içi öğrenmeyi okul dışında da sürdürmek amacıyla, öğretmenlerin öğrencilerine okul dışında, öğrencinin ailesinin yardımıyla ya da kendi başına yapmaları için verdiği etkinliktir. Ödev, genellikle sınıf içi öğrenmeyi okul dışında da sürdürmek amacıyla, öğretmenlerin öğrencilerine okul dışında, öğrencinin ailesinin yardımıyla veya kendi başına yapmaları için verdiği etkinliktir (Türkoğlu, İflazoğlu ve Karakuş, 2007).

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, veli katılım algısının incelenmesine yönelik araştırmalara yer verilmiştir.

Okul Aile İşbirliği ve İletişim

Etkili bir erken çocukluk eğitim ortamı oluşturulacaksa, çocuk yalnız görülmemeli, çocuğa sağlanan öğrenme, ailesiyle birlikte bir birim olarak planlanmalı, okul ve okul işbirliği içinde uygulama yapılmalıdır (Aykol ve Yıldırım, 2019).

Çocuğun eğitim hayatının ilk başlangıcı olan erken çocukluk eğitiminde okul ve aile arasındaki işbirliği ve iletişim özel bir önem taşımaktadır. Çünkü bu dönemde çocuk aileden ayrı düşünülemez. Erken çocukluk eğitiminde amaç ve beklenen davranışlar belirlenirken çocuk tek başına düşünülmemelidir. Erken çocukluk eğitiminin başarılı olması için aile katılımı araştırması planlanmalı ve ailelerle bağlantı ve işbirliği yapılarak aile eğitim sürecine dahil edilmelidir (Cavkaytar, 2004; Akt. Ardaçoğlu, 2021).

Okul ve aile işbirliğinin erken çocukluk davranışlarının kazanılması için bir ön koşul olduğunu belirtmişlerdir. Çünkü 3-6 yaş arası çocuklar hayatlarının en önemli bölümünü okul ve aile arasında yaşıyorlar. Okul ve aile arasındaki işbirliği, okul ve aile arasındaki iletişimi güçlendirir, bu dönemde çocukların eğitimini olumsuz etkileyebilecek faktörleri ortadan kaldırır (Tabak, 2020).

Öğrencilerin akademik anlamda başarılı olmalarında velilerin etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bireylerin, okul öncesinden başlayan eğitim hayatının her anında velilerin katkısı olmuştur. Bu katkılarının doğru bir şekilde yapılması, bireyi kuşkusuz başarılı olmasına neden olur. Günümüzde okul, akademik bilginin aktarıldığı bir kurumdan daha fazlasıdır. Okul, çocukların öğrenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamakla birlikte, ebeveynlerin eğitimine de yardımcı olur. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin sürekliliği ve tutarlılığının sağlanması, iyi planlanmış, birbirini destekleyen, okul ve ailenin işbirliği ve iletişim içinde olduğu bir eğitim programı ile mümkündür (Ömerolu ve Can Yaşar, 2008).

Okul-aile işbirliği, öğretmen ve ailenin birbirini daha iyi tanınması ve çocukları geliştirmek ve eğitmek için birlikte çalışması gerçeğidir. Bu işbirliği sayesinde öğretmen ve aile, çocuğun gelişimini izlemek ve desteklemek,

öğrenmek, güçlendirmek, sorumlulukları paylaşmak, ailelerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve olumlu iletişim yoluyla hedeflere ulaşmak için birlikte çalışır.

Okul ve aile arasındaki iletişim ve işbirliği, çocuğun gelişimi, okul ve ebeveynler arasındaki erken ve sürekli işbirliğinden büyük ölçüde etkilenir. Öğrencilerin eğitim sistemi içinde yetiştirilmesi ancak ihtiyaçlarının doğru belirlenmesi ile ancak okul ve aile işbirliği ile sağlanabilir.

Okul ve çevre arasındaki ilişkide en önemli unsur okul ve aile arasındaki ilişki ve işbirliğidir. Okul ve aile arasındaki ilişkiyi ve işbirliğini güçlendirecek etkinliklerin belirlenmesi ve düzenlenmesi okulun ve öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili öğretim için aile ve öğretmen arasındaki sağlıklı iletişim esastır. Bu iletişim, okulda veli katılımını gerektirir. Ailelerin okula ve eğitime katılımlarını olumlu yönde artıran en önemli araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımına yönelik yapılan araştırmadır. Aile katılımının artması, daha güçlü öğretmen-aile iletişimi ve işbirliği, okul-aile işbirliği ile eğitim ve öğrenimde olumlu sonuçlar elde edileceğine inanılmaktadır. Eğitimde aile katılımı ve öğretmenle işbirliği öğrenmenin her aşamasında önemliyken, özellikle okul öncesi dönemde aile katılımı özel bir önem taşımaktadır. Çünkü bu dönemde çocuk ailesiyle bir bütündür.

Okul Aile İşbirliği ve İletişimini Etkileyen Faktörler

Bazı durumlarda bir aile veya öğretmen çevrelerine müdahale edildiğini düşünebilir ve bir savunma mekanizması geliştirerek iletişim ve işbirliğinden kaçınabilir.

Araştırmalar, okul ve ailenin birlikte nasıl çalıştığını etkileyen birçok faktör olduğunu göstermiştir. Bu faktörlerden bazıları aşağıdaki başlıklar altında toplanabilir (Metlilo ve Yıldırım, 2021):

Öğretmen Açısından:

- ✓ Aileleriyle nasıl iletişim kuracaklarını bilmiyorlar.
- ✓ Çalışmalarına aile katılımını uygulamak için yetersiz alan.
- ✓ Ailelerle iletişim ve işbirliği yapma isteksizliği
- ✓ Ailelerle iletişim sıklığı arttıkça sınırların ortadan kalkacağını ve bunun ailede kafa karışıklığına neden olacağını düşünün.
- ✓ Ailelerle nasıl bağlantı kurulacağını bilmemek ve işbirliğini teşvik etmek
- ✓ İş stresi

Yönetici Açısından:

- ✓ Ailelerin okul-aile işbirliğine ilgisizliği
- ✓ Aileler için zaman eksikliği
- ✓ Sosyo-ekonomik durumun buna izin vermediğine inanırlar.
- ✓ Aile ile iletişimde çeşitli sorunların ortaya çıkması.

Ayrıca ailelerin yaşam biçimleri kültürel farklılıklar, dini inançlar, ailenin içinde yaşadığı toplum, çocuğa ve çevreye karşı sorumluluklar gibi faktörler nedeniyle farklılık göstermektedir. Aile yapısı ve yaşam tarzının okul ve aile etkinliklerine katılımlarını ve iletişimdeki rahatlıklarını etkilediği bilinmektedir (Özyürek, 2010). Her ailenin ve her bireyin kişilik ve beklentileri farklıdır ve bu okul ve aile arasındaki işbirliğini etkiler.

Bazı aileler okulda kendilerini rahat hissederler ve öğretmenleriyle işbirliği yapmaya isteklidirler. Bazı aileler utangaçtır ve öğretmenle nasıl iletişim kuracaklarını bilemezler. Bu farklılıklar ve işbirliğini etkileyen faktörler ne olursa olsun, öğretmen durumu değerlendirmeli ve müfredatı buna göre hazırlamalıdır. Tüm ailelerin programa katılımını sağlayarak ailelere değer verdiklerini beyan etmeli, aralarındaki iletişim ve işbirliğinin önündeki engelleri kaldırmalıdır (Zembat ve Haktanır, 2005).

Günümüzde okul, akademik bilginin aktarıldığı bir kurumdan daha fazlasıdır. Okul, çocukların öğrenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamakla birlikte, ebeveynlerin eğitimine de yardımcı olur. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin sürekliliği ve tutarlılığının sağlanması, iyi planlanmış, birbirini destekleyen, okul ve ailenin işbirliği ve iletişim içinde olduğu bir eğitim programı ile mümkündür (Ömerolu ve Can Yaşar, 2008).

Okul Aile İşbirliği ve İletişiminde Aile Katılım Çalışmalarının Yeri ve Önemi

Yaşam koşullarındaki değişiklikler nedeniyle aile yapısının azalması, anne-babanın çalışması, çocuğun hareketini kısıtlayan apartman hayatına geçiş, çocuğa bakabilecek akrabalarından uzak yaşama, ön çocuk bakımı ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. (Altuntaş ve ark., 2020).

Kişiler, temel ihtiyaç, istek ve arzularını karşılamak için kendi beceri ve kapasitelerinden yararlanabilecekleri bir görevde yer alma beklentisiyle organizasyona girmektedirler. Organizasyon bu talepleri karşıladığı müddetçe kurumsal bağlılık devam etmektedir. Tam tersine, bireylerin beklentileri karşılanmazsa, kişi kabiliyetlerini kullanamamakta ve kabiliyetleri dışındaki görevlerde bulunarak kurumsal sadakati azalmaktadır. Örgütsel bağlılık, kuruluştaki denge oluşturan faktörlerdendir. Personelin kuruluşa bağlılık düzeyi, bir yandan diğer işçilerin kabul durumuna, öte yandan da çalışanın beklentilerini karşılama derecesiyle alakalıdır. Örgütsel bağlılık, personelin organizasyonun dair görüş ve inançlarını ifade ettiğinden, personel organizasyonuna bağlılık hissettiğinde bir organizasyonun mutlu bir üyesi olmaktadır. Aynı zamanda organizasyona dair pozitif duygu ve inançları taşır, ayrıca organizasyonun gelişimi için çaba göstermektedir (Kartal, 2007).

Okul ve aile arasında kurulması gereken iş birliğini etkilemek için aile katılımına yönelik araştırmalar, ailelerin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilmeli ve öğretmen tarafından bu doğrultuda planlanmalı ve derslere okul öncesi dönemde başlanmalıdır. Çocuğun okuldaki ilk yılıdır ve okul yılı boyunca devam etmesi gerekir (Aslan ve Nural, 2006).

Bu durum özellikle düşük gelirlili ve farklı sosyoekonomik düzeydeki aileler, küçük yaşta ebeveyn olup evlat edinen, boşanmış vb. ebeveynler için geçerlidir. Aile katılımına yönelik araştırmaların aileler ve çocukları için önemli faydaları vardır (Pilicer, 2008).

Ebeveynlerinin çocuklarının eğitimine katılmalarını sağlayabilecekleri okullar, çocuğun eğitimi ile ilgili tüm alanlarda işbirliğini önemli kılan bir anlayışa sahiptir. Sadece çocuğun okul etkinliklerinde değil, aynı zamanda ders dışı etkinliklerde de aile ile işbirliği yaparlar. Günümüzde okul, akademik bilginin aktarıldığı bir kurumdan daha fazlasıdır. Okul, çocukların öğrenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamakla birlikte, ebeveynlerin eğitimine de yardımcı olur. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin sürekliliği ve tutarlılığının sağlanması, iyi planlanmış, birbirini destekleyen, okul ve ailenin işbirliği ve iletişim içinde olduğu bir eğitim programı ile mümkündür (Ömerolu ve Can Yaşar, 2008).

Okul ve aile arasındaki ilişkiyi ve işbirliğini güçlendirecek etkinliklerin belirlenmesi ve düzenlenmesi okulun ve öğretmenin sorumluluğundadır. Etkili öğretim için aile ve öğretmen arasındaki sağlıklı iletişim esastır. Bu iletişim, okulda veli katılımını gerektirir. Ailelerin okula ve eğitime katılmalarını olumlu yönde artıran en önemli araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımına yönelik yapılan araştırmadır. Aile katılımının artması, daha güçlü öğretmen-aile iletişimi ve işbirliği, okul-aile işbirliği ile eğitim ve öğrenimde olumlu sonuçlar elde edileceğine inanılmaktadır. Eğitimde aile katılımı ve öğretmenle işbirliği öğrenmenin her aşamasında önemlidir.

Aile Katılımı Çalışmalarının Yararları

Çocuklar Üzerindeki Yararları

Okul öncesi eğitim ortamlarında aile ile kurulan işbirliği ve iletişimin yanı sıra eğitime aile katılımının en önemli hedeflerinden biri, ailenin de çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağlayarak çocukların eğitimine destek olmaktır. Okul ve aile işbirliği sayesinde, çocuk, okulun ilk yıllarından itibaren, ebeveynlerinin onu ve eğitimini önemseydiğini ve değer verdiğini görme fırsatı bulur. Okul ve ev arasındaki olumlu ilişkiler ve ailelerin çocuklarının eğitimine katılımı çocukların akademik performansını artırmaktadır. Ebeveynlerin çocuklarının okuldaki deneyimleri hakkında eğitilmesi, ebeveynlerin evde neler yaptığını bilmeleri ve bu deneyimleri destekleyip pekiştirmeleri ile tutarlı bir öğrenme ortamı oluşturulur. Çocuk sürekli bir ortamda kendini güvende hissedebilir ve bu onun başarısını artırır (Aykol ve Yıldırım, 2019).

Okul ve öğretmenin aile ile iletişimi sayesinde çocuklar okuldan olumlu duygular almakta ve onu güvenli bir yer olarak algılamaktadır. Çocuklar sadece evde değil, okulda da ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışırlar, okulda daha fazla zaman geçirmek isterler ve çalışmalarına katılmaya daha isteklidirler. Ebeveynlerin çeşitli etkinliklere katılımı, öğretmenlerle iletişim ve işbirliği, çocukların kendilerini daha güvende hissetmelerini ve sınıfta destek almalarını sağlar. Çocuklara yönelik araştırmaların bir diğer olumlu yönü ise, aile katılım araştırmaları ile çocukların sınıflarında arkadaşlarının velileriyle ve geniş bir yetişkin grubuyla tanışma ve onlarla bağlantı kurma olanaklarını kullanarak, aileleriyle iletişim kurma şansına sahip olmalarıdır. Ebeveynlerin eğitim programlarına katılımının çocukların zeka düzeylerini olumlu yönde etkilediği fark edildi. Ek olarak, çocuklar benlik saygısı, öğrenme motivasyonu ve dil becerilerini geliştirir (Koç, 2019).

Günümüzde okul, akademik bilginin aktarıldığı bir kurumdan daha fazlasıdır. Okul, çocukların öğrenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir rol oynamakla birlikte, ebeveynlerin eğitimine de yardımcı olur. Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitimin sürekliliği ve tutarlılığının sağlanması, iyi planlanmış, birbirini destekleyen, okul ve ailenin işbirliği ve iletişim içinde olduğu bir eğitim programı ile mümkündür (Ömerolu ve Can Yaşar, 2008). Okul ve aile arasındaki işbirliğinin ve iletişimin çocuklar için bir diğer olumlu etkisi, ailelerin sınıfa katılımı sayesinde, öğretmenlerin ve ebeveynlerin birbirlerinden eşit derecede haberdar olurken birbirlerinin amaçlarını ve değerlerini öğrenebilmeleridir. Böylece çocuğun zihninde karışıklığa neden olabilecek ve öğretmen ile anne-baba arasında çıkabilecek çatışma durumlarının ve çatışmaların sayısı azaltılır (Metlilo ve Yıldırım, 2021).

Aileler Üzerindeki Yararları

Anne ve babalar, bir çocuğun yaşamın ilk 4-5 yılındaki gelişiminde hem ilk öğretmenler hem de en önemli kişilerdir. Bir insanın yaşamı boyunca edindiği bilgilerin %90'ının bu dönemde kazanıldığı düşünülürse nitelikli veli öğretmenine sahip olmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Ailenin eğitici rolü yetişkinlikte ve sonrasında da devam eder. Bu nedenle ailelerin özellikle yaşamın ilk yıllarında kapsamlı bir eğitim almaları önemlidir. Ebeveyn olmak, ömür boyu sürecek zor ve stresli bir görevdir (Tabak, 2020).

Ailenin okul öncesi eğitim programına dahil edilmesi çocukların gelişimi için önemli bir konudur. Bu aşamada aile katılımının araştırılması yoluyla okul ve aile arasında kurulan iletişim, öğretmenin okulu, müfredatı ve öğretmeni, aileyi ve çocuğu daha iyi tanımasına yardımcı olur. Bu sayede aile çocuğun eğitim ortamını, okulun koşullarını ve öğretmeni tanıma fırsatı bulabilir (Ertem, 2020).

Kişiler, temel ihtiyaç, istek ve arzularını karşılamak için kendi beceri ve kapasitelerinden yararlanabilecekleri bir görevde yer alma beklentisiyle organizasyona girmektedirler. Organizasyon bu talepleri karşıladığı müddetçe kurumsal bağlılık devam etmektedir. Tam tersine, bireylerin beklentileri karşılanmazsa, kişi kabiliyetlerini kullanamamakta ve kabiliyetleri dışındaki görevlerde bulunarak kurumsal sadakati azalmaktadır. Örgütsel bağlılık, kuruluştaki denge oluşturan faktörlerdendir. Personelin kuruluşa bağlılık düzeyi, bir yandan diğer işçilerin kabul durumuna, öte yandan da çalışanın beklentilerini karşılama derecesiyle alakalıdır. Örgütsel bağlılık, personelin organizasyonun dair görüş ve inançlarını ifade ettiğinden, personel organizasyonuna bağlılık hissettiğinde bir organizasyonun mutlu bir üyesi olmaktadır. Aynı zamanda organizasyona dair pozitif duygu ve inançları taşır, ayrıca organizasyonun gelişimi için çaba göstermektedir (Kartal, 2007).

Aile katılımı araştırması yoluyla oluşturulan iletişim ve işbirliği, ailelerin çocuklarını desteklemesine, yeteneklerini keşfetmelerinde onlara rehberlik etmesine ve kendilerini daha yetkin hissetmelerine yardımcı olabilir. Okulla iletişim halinde olan ve aile katılım çalışmalarına katılan ailelerin benlik saygısını ve benlik saygısını arttıran birçok araştırma bulgusu bulunmaktadır (Ömerolu ve Yaşar, 2005; Akt. Ardakoç, 2021).

Aile katılımı çalışması yoluyla, ebeveynler ve diğer aile üyeleri, çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında öğrenmeleri, çocuklarını yetiştirirken doğru yöntemleri kullanmaları ve iyi vatandaşlar olmaları için ihtiyaç duydukları beceri, bilgi ve güveni kazanırlar. Çocuklarının öğretmenlerini daha iyi tanırlar ve anlar, öğretmenleriyle işbirliği yapar ve ebeveynler olarak kendilerini daha iyi hissederler. Bu sayede çocukları ile daha olumlu ilişkiler geliştirirler, aile sorumluluklarını daha isteyerek yerine getirirler ve iletişimleri gelişir (Özdoğan, 2021).

Uygulamalı araştırmalara katılan ve öğretmenle iletişim kurarak olumlu deneyimler kazanan bir aile, okulu, çocuğun gelişimi ve öğrenmesi için gerekli birçok bilgi ve beceriyi kazanabilecekleri ve kendilerini geliştirebilecekleri bir yer olarak görmeye başlar (Altuntaş ve ark., 2020).

Aile-okul işbirliğinin aileler için bir başka yararı da, aile etkinlikleri yoluyla çocuklarını eğitimlerine katılmaları için destekleyerek ebeveynleri teşvik etmek, işleri nedeniyle çocuklarına gerektiği gibi bakamamaktan kaynaklanan stres ve suçluluk duygusunu azaltmaktır.

Öğretmenler Üzerindeki Yararları

Aile içi iletişim bir öğretmenin en önemli sorumluluklarından biridir. Ebeveynler ve öğretmenler arasındaki etkili iletişim, çocukların öğrenmesini desteklemeye yardımcı olur ve okul ile aile arasındaki işbirliğini teşvik eder. Aile ilişkileri kurmak, bilgi ve deneyim alışverişini de artırır.

Okul, özellikle öğretmen ve aile bu konuda istekli ve çaba gösterebilmelidir. Öğretmenin yaptığı çalışmalar ve etkinliklerle ailelerin de dikkatini okula çekmesi önerilmektedir. Eğitimciler çocuğun ailesini ve çevresini okul eğitiminin bir uzantısı olarak görürlerse, okullu çocukların gelişiminde ve eğitiminde aile ve çevreyi ortak bir işbirlikçi olarak görürler. Bu sayede çocuklar için daha etkili bir program ve daha iyi fırsatlar yaratmak için birlikte çalışabilirler.

Aile ile iletişim halinde olan, onlardan yardım alan ve onlarla birlikte çalışan bir öğretmen, öğrencilerinin bireysel öğretimine daha fazla zaman ayırabilir. Böylece aile öğretmene ve okula karşı daha olumlu bir tutum içinde olur ve öğretmenle daha fazla işbirliği yapar (Altuntaş ve ark., 2020).

Çocuğun ailesi ile iletişim halinde olan öğretmenler, öğrencilerinin ilgi alanlarını, olumlu ve olumsuz yönlerini, ev ortamındaki değişiklikleri bilmeleri, çocukla ilgili konuları belirlemede daha duyarlı, planlı ve gerçekçi olmaları için çocuklar hakkında detaylı bilgi alabilirler. Öğretmen ile işbirliği içinde öğretmen velileri daha iyi tanıma fırsatı bulur ve bu sayede ebeveynleri çocuğa öğretmek için çaba sarf etmeye teşvik etmeleri daha kolay olur. Ebeveynlerle çocuklarının okul deneyimi hakkında iletişim kurmak, öğretmenlerin programlar hakkında önemli geri bildirimler almasına yardımcı olur. Aile ile iletişimin öğretmen üzerinde olumlu etkisi vardır ve öğretmen daha ilgili ve aileye katılmaya hazır görünebilir (Ertem, 2020).

Ailenin varlığından dolayı öğretmenin motivasyonu artar ve her iki taraf arasındaki olumlu iletişim ve işbirliği nedeniyle ortaya çıkabilecek çatışmalar azalır. Öğretmenin ve okulun ihtiyaç ve gereksinimlerini iyi bilen velileri vardır. Bu sayede veliler öğretmene ve okula her türlü desteği sağlayarak öğretmene yardımcı olabilirler (Metlilo ve Yıldırım, 2021).

Aile katılım programları birçok farklı aile ebeveynliği yolunu izlese de aslında aynı amaca hizmet ederler. Bu programlar, ebeveynler ve öğretmenler arasındaki etkileşimi ve işbirliğini teşvik etmeyi, ailelerin ebeveynlik sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmayı, aileleri çocuklarının eğitimi ve gelişimi hakkında bilgilendirmeyi ve desteklemeyi ve çocukları okula giderken öğrenmeye hazırlamayı amaçlamaktadır (Tümkaya, 2017).

İlgili Araştırmalar

Kanpolat (2001), "Ailelerin eğitim ihtiyaçlarını öğretmen ve aile işbirliği ile belirleme" adlı çalışmasında okul yönetiminin ailelerle ilişkilerini geliştirmesi, ailelerin okula katılımını sağlaması, ailelerin eksik olan sorunlarını farklı çalışmalarla belirlemesi gerektiğini belirlemiştir.

Gürşimşek ve ark. (2002) "Çocuk Eğitiminde Aile Katılımının Önemi: Bir Pilot Çalışma" başlıklı bir çalışmada araştırmacılar, sosyoekonomik düzeyi düşük bölgelerde ve başka yerlerde 5-6 yaş arası risk altındaki çocukların gelişiminde aile katılımının önemini incelediler. Çalışmada hem ön hem de son test olmak üzere üç bölümden oluşan bir form kullanılmıştır. Araştırma sonucunda anne ve çocukların davranışlarında olumlu değişiklikler olduğu, özellikle çocukların öz bakımında, temizliğinde, beslenmesinde, iş sonrası sosyal becerilerinde, ailenin çocuğuna karşı duyarlılık düzeyinde olumlu değişikliklerin olduğu tespit edilmiştir. Çocuğun farklı yönlerde öğrenme ve gelişiminin hızlandırılması, okul öncesi çocukların motivasyonunun artması, sosyal becerileri, bunun gelişim ve ilkökula hazırlık süresi üzerinde olumlu bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Aktaş (2002) tarafından yapılan bir çalışmada, Adana'nın okul öncesi eğitim kurumlarında okul-aile işbirliği ve veli eğitimi müfredatı çalışmasına ilişkin uygulamalar tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma, 35 özel okul öncesi eğitim kurumu başkanının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Özel okul öncesi yöneticilerinden alınan veriler değerlendirilmiş ve sonuçlar yüzde dağılımı olarak sunulmuştur. Araştırma sonucunda, yöneticilerin %97,1'ine göre okul-aile işbirliğine yönelik çalışmaların gerekli olduğu, %91,4'ünün okullarında okulla işbirliği için çeşitli faaliyetler yürüttüğü ve %97,1'inin okullarında ailelerini bilgilendirdiği ortaya çıkmıştır.

Yang (2005), Tayvan'da Erken Çocukluk Eğitiminde Ebeveyn ve Öğretmenlerin Rollerini, Etkinlikleri ve Ebeveyn Katılımının Önündeki Engelleri Anlayışı adlı çalışmasında rastgele örnekleme kullanarak 41 özel okul öncesi ve anaokulundan 857 ebeveyn ve 177 öğretmenle çalışmıştır. Ebeveynler ve öğretmenler aynı anketleri yanıtladı. Çalışma, ebeveynlerin ve öğretmenlerin aile katılımı çalışmasını tercih ettiklerini, öğretmenlerin ebeveynlerin sınıfa katılmasına yardımcı olduğunu ve aynı zamanda öğretmenlerin veli katılımı konusunda düşündüklerinden daha fazla engelle karşılaştıklarını ortaya koydu.

Güzel (2006); Araştırmacı, annelere yönelik eğitim programları geliştirirken annelerin kullanması gereken konuları belirleyerek, ebeveynlerin çocuklarını ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda; Anne-baba ilişkisinin çocuğun gittiği/gittiği eve ne kadar yakın olduğu açısından annelerin çalışma durumları ile çalışan annelerin %65,0'ı ve çocukların %39,8'i arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlendi. çalışmayan anneler yakın bir ilişki yaşamak istediklerini söylediler.

Meyer ve Mann (2006), çalışmalarında erken öğrenme sırasında ev ziyaretinin faydalarına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini incelemiştir. Ayrıca bu dönemde ev ziyaretlerinin okul öncesi dönemden ikinci sınıfa kadar olan

çocukların performansı üzerindeki etkisini belirlemeye çalıştılar. Anket, yılın başında ve sonunda 363 ev ziyaretinin ardından kırsal Midwest bölgelerinde çalışan 26 erkek çocukluk öğretmenine (K-2) gönderildi.

Kuzu (2006), okul öncesi araştırmaların, anne davranışları ve annelerin okul öncesi eğitime yönelik tutumları üzerindeki aile katılımı üzerindeki etkisini incelemiştir. Örneklem olarak Ankara şehir merkezinde bir anaokuluna devam eden 45 çocuk ve anneleri deney grubu olarak, 45 çocuk ve anneleri kontrol grubu olarak seçilmiştir. Araştırmada Anne Çocuklarına Yönelik Kurumlar ve Çocukları Anketi, Kişisel Bilgi Formu ve Hamel Anne Tutum Testi kullanılmıştır. Araştırmada deney grubu arasında test öncesi ve sonrası annelerin okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzdelerinde aile katılımı çalışması uygulandıktan sonra deney grubunda test sonrası olumlu değişimler gözlenmiştir. Annelerin anaokulu programı hakkındaki bilgileri geliştirdi, çocuklarını daha iyi tanıdılar ve çocukları hakkında daha iyi bilgi sahibi oldular.

Akkaya (2007), araştırmasını Eskişehir il merkezindeki bağımsız anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve veli görüşlerine dayalı olarak okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı müdahalelerine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırmada 25 okul öncesi öğretmeni ve 25 ebeveynin yer aldığı bir tarama modeli kullanılmıştır. Anket verileri, nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Aile katılımı çalışmaları açısından ise öğretmenler öncelikle ihtiyaç belirleme formunu uyguladıklarını ve bu formdan elde edilen sonuçlara göre çalışmaları tanımladıklarını ve başvurdukları herkesin aile katılımı araştırmasına katılmaktan mutlu olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılımlarının ve memnuniyetlerinin arttığına karar verildi.

Abbak (2008), Adana'da 20 okul, 4 bağımsız anaokulu ve 16 ilköğretim okulundan 288 veli ve 61 öğretmenle yaptığı Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılımını Anaokulu Eğitimcileri ve Velileri Perspektifinden Keşfetme çalışmasında. Araştırmada anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma, öğretmenlerin yıllık plana çoğunlukla ev ödevlerini dahil ettiğini, ancak ev ziyaretlerini ve telefon görüşmelerini dahil etmediğini buldu.

Arnold ve diğerleri (2008) okuryazarlık öncesi becerilerde aile katılımının önemini ölçmek için yaptıkları çalışmada 163 okul öncesi çocuğu ve 157 anne, 4 baba ve 2 büyükanne üzerinde çalışmışlardır. Çalışma, aileleri mektup göndererek bir çocuk gelişimi çalışmasına katılmaya teşvik etti. Öğretmenler Veli-Öğretmen Katılım Anketini doldurdu. Bu anket, ebeveynlerin çocuklarının okul ve eğitimine ne ölçüde dahil olduklarına ilişkin sorular içermektedir.

Atabey (2008) tarafından yapılan bir çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında yönetici ve aile arasındaki iletişim ve işbirliği aile yöneticisi ve öğretmen açısından incelenmiştir. Araştırmaya Ankara merkezdeki alt ve üst SED ilköğretim okullarındaki anasınıfı yöneticileri, anasınıfı öğretmenleri ve çocukları anaokuluna devam eden aileleri katılmıştır. Yöneticilerin ailelerle olan ilişkilerine ilişkin görüşlerine ilişkin olarak; Yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır, öğretmenlerin ailelerle ilişkilerine ilişkin görüşleri yaş gruplarına, eğitim durumuna, mesleki deneyime, ebeveynlik eğitimi ile ilgili ders alma durumuna, sosyoekonomik düzeyine (SED), buldukları yere göre istatistiksel olarak anlamlıdır. fark bulundu. Ailelerin öğretmenlerle ilişkilerine bakış açıları; Çalışma durumları, meslekleri, okul-aile işbirliğine yönelik çalışmalardan memnuniyetleri ve okul öncesi eğitim kurumunun bulunduğu bölgede istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Sabancı (2009), Türkiye'de veli katılımına ilişkin ilköğretim yöneticileri, öğretmenler ve öğrenci velilerinin görüşlerini incelemiş ve Antalya merkezde 35 ilköğretim yöneticisi, 277 öğretmen ve 840 öğrenci velisi ile çalışmıştır. Sonuç olarak, yöneticiler, öğretmenler ve veliler etkili okul-aile işbirliği konusunda olumlu bulunmuş, ancak yöneticiler diğer gruplardan daha yüksek puan almıştır. Yöneticilerin görüşlerinde cinsiyet, hizmet süresi, eğitim düzeyi ve sektöre göre farklılık bulunmamıştır. Yönetici, öğretmen ve velilerin etkili aile-okul işbirliğine yönelik tutumları genel olarak olumlu olmakla birlikte, farklılaştığı tespit edilmiştir.

Junuvar (2010), Burdur ilinde okul öncesi kurumlarında yürütülen aile katılımı araştırmalarına ilişkin veli ve öğretmenlerin görüşlerini incelemiş ve veli ve öğretmenlerin aile katılımı araştırmalarına ilişkin görüşlerini karşılaştırmıştır. Araştırma ekibi, çocukları üç bağımsız anaokuluna ve sekiz ilköğretim anaokuluna devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 114 veli ve 30 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma, aile katılımına ilişkin öğretmen ve veli görüşlerinde önemli farklılıklar bulmuştur. "Çocuğumuzu okuldan alırken veya alırken bizimle konuşuyor", veli katılımını sağlamak için "ailelerle birebir görüşmeler yapıyor" sorularına velilerin en çok evet dediği, velilerin yarısından fazlası Öğretmenlerin aileleri telefonla arayarak haber bültenleri yolladığını ve ailelerin okulda yapılan çalışmaların fotoğraflarını görmelerini sağladı. Bunun ailelere yönelik bir sergi olduğunu, ailelerin günlük (okul) programlara katılmasına olanak sağladığını ve aileler için bilgilendirme toplantıları (konferanslar) düzenlendiğini belirtmişlerdir. Tüm öğretmenler ailelerle yüz yüze görüşme ve telefon görüşmesi yaptıklarını;

Öğretmenlerin tamamına yakını, çocukların okuldan teslim alınması ve okuldan alınması sırasında velilerle görüştiklerini ve ailelere okulda yapılan çalışmaların fotoğraflarını gösterdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yarısından fazlası ailelere haber bültenleri gönderdiklerini, haber bültenleri ve panolar hazırladıklarını, sergiler ve çaylar düzenlediklerini, CD-ROM'larda okul çalışmalarının fotoğraflarını gönderdiklerini ve aileler için bilgilendirme toplantıları (konferanslar) düzenlediklerini söyledi. Ayrıca okullarda aile katılımı çalışmalarının hedeflenen seviyelerin altında kaldığı, çabaların kağıt üzerinde ya da dosyada kaldığı ve velilerin fark edilmediği tespit edilmiştir.

Özgan ve Aydın (2010), Şanlıurfa ili Halfeti ilçesinde görev yapan 120 öğretmen ve 20 yönetici ile okul-aile iletişimine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda mevcut durumu betimlemek ve okul ve aileye yönelik çözümler geliştirmek için çalışmışlardır. Analiz sonucunda, okul ve aile işbirliğine yönelik idare ve öğretmenlerin genellikle olumsuz bir tutum içinde oldukları ortaya çıkmıştır. Okul-aile işbirliğine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinde cinsiyet, yaş, statü, bölüm, hizmet süresi ve sınıf mevcudu açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Arabacı (2011), 48-72 aylık çocuğu olan anne-babaların çocuklarıyla olan iletişimini değerlendirmek için Ebeveyn-Çocuk İletişimi Değerlendirme Aracı'nı (ABCİDA) uygulamıştır. Araştırmanın örneklemini anaokuluna devam eden 48-72 aylık çocuğu olan 801 ebeveyn oluşturmuştur ve basit tesadüfi örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırma sonucunda sosyoekonomik düzeyi düşük, çok çocuğu olan genç anne babalar için iletişim becerilerini destekleyici eğitim programlarının hazırlanması ve bu programlara anne babaların katılımının aile arasındaki iletişimi geliştirme açısından faydalı olduğu sonucuna varılmıştır.

Katılımcılara uygulanan yarı yapılandırılmış görüşmeler ile ailelerin ebeveynlik, sosyalleşme, gönüllülük ve evde eğitim gibi 4 farklı aile etkinliğine ne ölçüde dahil olduğu belirlenmiştir. Okuma yazma bilmeyen annelerin bu etkinliklere katılmasını engelleyen çeşitli faktörler vardır. Bu faktörler şunlardır: ebeveynlik, eğitim beklentileri, kişisel etkinlik ve çocuklarının okul yaşamına katılımına ilişkin farkındalık dahil olmak üzere kişisel veya psikolojik faktörler; okul ortamı, belirgin engeller dahil olmak üzere sosyal destek ve bağlamsal faktörler ve okuma yazma bilmeyen annelerin demografik farklılaşması dahil olmak üzere sosyokültürel faktörler.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılacaktır. Betimsel tarama modeli, araştırmaya konu olan olay ya da durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2007).

Çalışma Evreni

Araştırmada Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde bulunan ilkököl öğrencileri velileridir. Örnekleme ise Süleymanpaşa ilçesinde bulunan okullarda görevli 306 okul velisidir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Gürbüzürk ve Şad (2010a) tarafından geliştirilen Veli Katılımı Ölçeği, 5 seçenekli (Her zaman-Hiçbir zaman) Likert tipi bir ölçek olup velilerin çocuklarının eğitimlerine katılım düzeylerini ölçmeyi amaçlayan toplam 8 alt ölçek ve 39 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Verilerin çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Google Formlar aracılığıyla anket formu toplanmış ve anketler mail ortamında link olarak paylaşılmıştır. Katılımcılar link üzerinden anket formuna erişim sağlayabilmiş ve ankete katılım sağlamışlardır.

Verilerin analiz edilmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde f ve % analizleri, X, standart sapma istatistikleri kullanılmıştır. Çalışmada ayrıca demografik özelliklere göre veli katılım algısının incelenmesinde t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Birinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Katılımcıların demografik özelliklerinin dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmiştir. "Katılımcıların demografik özelliklerinin dağılımı nasıldır?" alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine yönelik bulgularına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Demografik Özelliklere Yönelik Bulgular

	Frekans	%
Cinsiyet		
Kadın	206	67,3
Erkek	100	32,7
Medeni Durum		
Bekar	107	35,0
Evli	199	65,0
Yaş		
20-29	51	16,7
30-39	157	51,3
40-49	77	25,2
50 ve üzeri	21	6,9
Eğitim Durumu		
Lisans	271	88,6
Yüksek Lisans	35	11,4

Katılımcıların %67,3’ü kadın, %65’i evli, %51,3’ü 30-39 yaş arasında ve %88,6’sı lisans mezunudur. Katılımcıların çoğunluğu kadın, evli, 30-39 yaş arasında ve lisans mezunudur.

İkinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Araştırmaya katılan velilerin eğitim süreçlerinde veli katılımı hakkındaki görüşleri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. “Araştırmaya katılan velilerin eğitim süreçlerinde veli katılımı hakkındaki görüşleri nelerdir” alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan velilerin eğitim süreçlerinde veli katılımı hakkındaki görüşlerine yönelik bulgularına Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmaya katılan velilerin eğitim süreçlerinde veli katılımı hakkındaki görüşlerine yönelik bulgular

	N	$\bar{x}$	Ss
s1	293	4,10	1,062
s2	296	4,44	,869
s3	295	3,73	1,193
s4	295	4,28	,932
s5	295	3,96	1,114
s6	296	4,77	,552
s7	291	4,40	,931
s8	297	4,80	,465
s9	296	4,21	,975
s10	296	3,45	1,160
s11	291	3,12	1,241
s12	295	4,79	,573
s13	293	4,82	,515
s14	295	4,59	,727
s15	297	4,75	,580
s16	295	4,77	,536
s17	295	4,66	,628
s18	296	4,70	,600
s19	294	4,35	,768
s20	295	4,20	,911
s21	295	4,53	,674
s22	294	4,59	,719
s23	296	3,46	1,116
s24	294	3,74	1,097
s25	296	4,36	,929
Toplam Ölçek	272	4,29	0,44

Ortalama 3’ün üzerindedir. Bu durum veli katılımının yüksek olduğunu göstermektedir. Genel olarak sorulara yönelik ortalamalar incelendiğinde, tüm ortalamalar 3’ün üzerindedir. Bu durum incelemeye alınan örneklem grubunda veli katılımının yüksek olduğunu göstermektedir.

- ✓ “Çocuğumun başarısını desteklemek için neler yapmam gerektiğini öğretmenleriyle veya rehber öğretmenlerle konuşuruz” ifadesine yönelik ortalama puan $4,10 \pm 1,062$

- ✓ “Çocuğumun öğretmenleriyle okuldaki/sınıftaki eğitim-öğretim etkinlikleri konusunda haberleşiriz” ifadesine yönelik ortalama puan 4,44±,869
- ✓ “Çocuğumun öğretmenine, çocuğumdan ve benden beklentilerinin ne olduğunu sorarım” ifadesine yönelik ortalama puan 3,73±1,193
- ✓ “Çocuğumun başarı düzeyi konusunda öğretmeninden bilgi isterim” ifadesine yönelik ortalama puan 4,28±,932
- ✓ “Çocuğumun iyi-kötü, zayıf-güçlü yanlarını daha iyi tanıyabilmek için öğretmenleriyle görüşürüm” ifadesine yönelik ortalama puan 3,96±1,114
- ✓ “Çocuğumun başarısız olması halinde, gayret ederse başarılı olacağını söyleyerek onu yüreklendiririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,79±,573
- ✓ “Çocuğumla iletişim kurarken ona güvendiğimi gösteririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,82±,515
- ✓ “Çocuğumun sadece başarılarını değil, çabalarını da ödüllendiririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,59±,727
- ✓ “Çocuğumu, bilgileri ezberlemek yerine, olayların nedenleri araştırmaya ve sorgulamaya teşvik ederim” ifadesine yönelik ortalama puan 4,20±,911
- ✓ “Çocuğumun yardım almadan kendi kendine bir şeyler başarmasına fırsat veririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,53±,674

Üçüncü araştırma sorusuna (alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir. “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir” alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı cinsiyete göre farklılık durumuna yönelik bulgularına Tablo 3’de yer verilmiştir.

Tablo 3: Cinsiyete Göre Veli Katılım Algısı

	$\bar{x}$	ss	t	p
Kadın	4,26	0,46	1,616	0,107
Erkek	4,35	0,39		

Cinsiyete göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Kadın veya erkek olma durumuna göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Veli katılım algısına yönelik olarak katılımcıların cinsiyet durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Kadın ve erkek katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

Dördüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı medeni duruma göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir. “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı medeni duruma göre farklılık göstermekte midir” alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı medeni duruma göre farklılık durumuna yönelik bulgularına Tablo 4’de yer verilmiştir.

Tablo 4: Medeni Duruma Göre Veli Katılım Algısı

	$\bar{x}$	ss	t	p
Bekar	4,28	0,45	0,367	0,714
Evli	4,30	0,43		

Medeni duruma göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bekar veya evli olma durumuna göre katılımcıların veli katılımına yönelik algıları farklılık göstermemektedir. Bekar veya evli bireylerin veli katılımı algıları benzerdir.

Beşinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı yaşa göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir. “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı yaşa göre farklılık göstermekte midir” alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı yaşa göre farklılık durumuna yönelik bulgularına Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 5: Yaşa Göre Veli Katılım Algısı

	$\bar{x}$	ss	F	p
20-29	4,19	0,49	1,269	0,285
30-39	4,30	0,43		
40-49	4,30	0,42		
50 ve üzeri	4,41	0,46		

Yaşa göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Farklı yaş gruplarına göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Farklı yaşlardaki bireylerin veli katılımı algısı benzerdir. Veli katılım algısına yönelik olarak katılımcıların yaş durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Farklı yaş gruplarında katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

Altıncı araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde düzenlenmiştir. “Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir” alt problemine yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Eğitim süreçlerinde veli katılımı algısı eğitim durumuna göre farklılık durumuna yönelik bulgularına Tablo 6’da yer verilmiştir.

Tablo 6: Eğitim Durumuna Göre Veli Katılım Algısı

	$\bar{x}$	ss	t	p
Lisans	4,30	0,44	0,693	0,489
Yüksek Lisans	4,24	0,45		

Eğitim durumuna göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Farklı eğitim gruplarına göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Farklı eğitim durumuna sahip olan bireylerin veli katılımı algısı benzerdir. Veli katılım algısına yönelik olarak katılımcıların eğitim durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Farklı eğitim durumlarına sahip katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Araştırmada veli katılımı yüksek bulunmuştur. Aile katılımı araştırması yoluyla oluşturulan iletişim ve işbirliği, ailelerin çocuklarını desteklemesine, yeteneklerini keşfetmelerinde onlara rehberlik etmesine ve kendilerini daha yetkin hissetmelerine yardımcı olabilir. Okulla iletişim halinde olan ve aile katılım çalışmalarına katılan ailelerin benlik saygısını ve benlik saygısını arttıran birçok araştırma bulgusu bulunmaktadır

Birinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Katılımcıların %67,3’ü kadın, %65’i evli, %51,3’ü 30-39 yaş arasında ve %88,6’sı lisans mezunudur. Katılımcıların çoğunluğu kadın, evli, 30-39 yaş arasında ve lisans mezunudur. Katılımcıların genel olarak eğitim düzeyi yüksektir. Araştırmada veli katılımı da yüksek olarak bulunmuştur. Bu durumun eğitim durumunun ile ilişkili olduğu düşünülebilir.

İkinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Ortalama 3’ün üzerindedir. Bu durum veli katılımının yüksek olduğunu göstermektedir. Genel olarak sorulara yönelik ortalamalar incelendiğinde, tüm ortalamalar 3’ün üzerindedir. Bu durum incelemeye alınan örneklem grubunda veli katılımının yüksek olduğunu göstermektedir. Okul ve veli ilişkilerinin güçlü olması, öğrencilerin okul ile ilgili durumları açısından önemlidir. Öğrencilerin akademik başarılarında da veli katılımı önemli bir oldu olarak görülmektedir. Ayrıca bazı ifadelerle yönelik ortalamalar 4 üzerindedir. Bunlar “Çocuğumun başarı düzeyi konusunda öğretmeninden bilgi isterim” ifadesine yönelik ortalama puan 4,28±,932, “Çocuğumun ödevlerini/çalışmalarını gözden geçirir, eksik veya hata var mı diye kontrol ederim” ifadesine yönelik ortalama puan 4,77±,552, “Ödev yaparken sözlük, ansiklopedi, internet gibi kaynaklardan nasıl faydalanabileceğini çocuğuma gösteririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,40±,931, “Çocuğumla dersleri, okuldaki etkinlikler veya ev ödevleri hakkında konuşurum” ifadesine yönelik ortalama puan 4,80±,465, “Çocuğumla iletişim kurarken ona güvendiğimi gösteririm” ifadesine yönelik ortalama puan 4,82±,515, olarak tespit edilmiştir.

Üçüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Cinsiyete göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Kadın veya erkek olma durumuna göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Veli katılım algısına yönelik olarak

katılımcıların cinsiyet durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Kadın ve erkek katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

Dördüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Medeni duruma göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bekar veya evli olma durumuna göre katılımcıların veli katılımına yönelik algıları farklılık göstermemektedir. Bekar veya evli bireylerin veli katılımı algıları benzerdir

Beşinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Yaş göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Farklı yaş gruplarına göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Farklı yaşlardaki bireylerin veli katılımı algısı benzerdir. Veli katılım algısına yönelik olarak katılımcıların yaş durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Farklı yaş gruplarında katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

Altıncı araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Eğitim durumuna göre veli katılım algısı incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Farklı eğitim gruplarına göre veli katılım algısı farklılık göstermemektedir. Farklı eğitim durumuna sahip olan bireylerin veli katılımı algısı benzerdir. Veli katılım algısına yönelik olarak katılımcıların eğitim durumları önemli bir değişken olarak tespit edilmemiştir. Farklı eğitim durumlarına sahip katılımcıların, veli katılım algıları benzerdir.

Öneriler

İleride yapılacak olan çalışmalarda özel ve devlet okullarında araştırma yapılarak karşılaştırmalar yapılabilir.

İleride yapılacak olan çalışmalarda tüm okul paydaşlarıyla görüşmeler yapılarak elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

Abbak, B.S. (2008). Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı Okulöncesi Eğitim Programındaki Aile Katılımı Etkinliklerinin Anasınıfı Öğretmenleri ve Veli Görüşleri Açısından İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Akkaya, M. (2007). Öğretmenlerin ve Velilerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılım Çalışmalarına İlişkin Görüşleri Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Aktaş, A. Y. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Okul-Aile İşbirliği Çalışmaları ile Anne-Baba Eğitim Programı Uygulamaları. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(22), 31-41.

Altuntaş, B., Demirdağ, S., & Ertem, H. Y. (2020). Veli Algılarına Okul Yöneticilerinin Yönetim Becerileri ile Okul İklimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi, 5(2), 254-269.

Arabacı, N. (2011). Anne-Baba Çocuk İletişimini Değerlendirme Aracı'nın (Abçıda) Geliştirilmesi ve Anne-Baba Çocuk İletişiminin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ardakoç, İ. (2021). Eğitimde Veli/Aile Katılımı: Engeller ve Öneriler. Alanyazın, 1(2), 75-84.

Ardakoç, İ. Eğitimde Veli/Aile Katılımı: Engeller ve Öneriler. Alanyazın, 1(2), 75-84.

Arslan, Ü. & Nural, E. (2004). Okul Öncesi Eğitiminde Okul-Aile İşbirliğinin Önemi Milli Eğitim Dergisi (162), 99-108.

Atabey, D. (2008). Yönetici Öğretmen Aile İletişim ve İşbirliği Aracı Geçerlik Güvenirlik Çalışması ve Okulöncesi Eğitim Kurumlarındaki Yönetici, Öğretmenler İle Aileler Arasındaki İletişim Ve İşbirliğinin Yönetici, Öğretmen, Aile Bakış Açısına Göre İncelenmesi: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aykol, B. G., & Yıldırım, B. (2019). Öğretmen ve veli görüşlerine göre ailenin eğitime katılımı. Yıldız Journal of Educational Research, 5(1), 89-118.

Can, B. (2009). İlköğretim Programlarının Uygulanması Sürecine Velilerin Katımları ve Okula İlişkin Tutumları Yüksek Lisans Tezi Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

- Ertem, H. Y. (2020). Velilerin okul iklimi ve veli katılımı algılarının velilerin eğitim durumu ve çocuklarının öğrenim kademesine göre incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 35(1), 78-91.
- Güler Yıldız, T. (2015). Okul öncesi eğitimde ailenin önemi ve okul aile işbirliği. G. Haktanır, (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş. (9. Baskı) içinde (279-306). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürbüzürk, O. & Şad, S.N. (2010a, February 4-8). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. Paper presented at the World Conference on Educational Sciences-WCES 2010, Bahçeşehir University-Istanbul.
- Gürbüzürk, O. & Şad, S.N. (2010b). Turkish Parental Involvement Scale: Validity and Reliability Studies. Procedia Social and Behavioral Sciences, 2, 487-491
- Gürşemşek, I., Girgen, G., Harmanlı, Z., Ekinci, D. (2002). Çocuğun Eğitiminde Aile Katılımının Önemi (Bir Pilot Çalışma). Erkan Çocukluk Gelişimi Ve Eğitimi sempozyumu. Ankara: Kök., 262-274.
- Güzel, Ş. (2006). Dört Altı Yaş Grubu Çocuğu Sahip Annelerin Aile Eğitimine Yönelik İhtiyaç Duydukları Konuların Belirlemesi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- İpek C. (2011) "Velilerin Okul Tutumu ve Eğitime Katılım Düzeyleri ile Aileye Bağlı Bazı Faktörlerin İlköğretim Öğrencilerinin Seviye Belirleme Sınavları (SBS) Üzerindeki Etkisi", Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, cilt.1, ss.69-79.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, O.M. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailelerine İlgi ve Katımları ile Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Aile Eğitimine Katkısı Konusunda Anne-Baba Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Koç, M. H. (2019). Veli Katılımı Hakkında Sınıf Öğretmenleri Ne Düşünüyor? Fenomenolojik Bir Çalışma. Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi, 13(29), 53-74.
- Kotaman, H. (2008). Türk Ana Babalarının Çocuklarının Eğitim Öğretimlerine Katılım Düzeyleri"" Eğitim Fakültesi Dergisi XXI (1), 135-149.
- Kotaman, H. (2008). Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(1), 135-149.
- Kuzu, N. (2006). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılım Çalışmalarının Anne Davranışları Üzerindeki ve Annelerin Okul Öncesi Eğitime Yönelik Görüşlerine İlişkin Etkisinin incelenmesi, Gazi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Metlilo, E., & Yıldırım, B. (2021). Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailelerin Eğitime Katılımı. İZÜ Eğitim Dergisi, 3(5), 40-58.
- Ömeroğlu, E. ve Can-Yaşar, M. (2005). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi 62 (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi62/omeroğlu>).
- Özdoğan, M. (2021). İlkokullarda öğretmen-veli ilişkisinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi, 2(1), 68-76.
- Özgan, H. & Aydın, Z. (2010). Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri, 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu 20-22 Mayıs, Elazığ, 802-8111.
- Şaban, C. (2011) „İlköğretim Okullarında Velilerin Eğitime Katılım Düzeyleri ve Tercih Ettikleri Katılım Türleri"" Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Y.Ü. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Şad, S.N. & Gürbüzürk, O. (2013). Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri-KUYEP/Educational Sciences: Theory & Practice, 13(2), 993-1011.
- Şeker, M.(2009)İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Performans ödevlerindeki başarıları ile Ailelerin Eğitim Çalışmalarına Katılım Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Tabak, H. (2020). Eğitime Aile Katılımı: Sosyo-Ekonomik Özellikler Etkiliyor Mu?. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39(1), 104-121.

- Tümkaya, S. (2017). Velilerin Okulda Eğitime Katılım Türlerinin Bazı Deđiřkenlere Göre İncelenmesi. ukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 26(2), 83-98.
- Vural, D. E. (2006). Okul ncesi Programlarındaki Duyuřsal Ve Sosyal Becerilere Yönelik Hedeflere Uygun Olarak Hazırlanan Aile Katılımlı Sosyal Beceri Eğitimi Programının ocuklarda Sosyal Becerilerin Gelişimine Etkisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Yavuz Konokman, G., ve Yokuř, G. (2016). Ebeveynlerin okul öncesi eğitime katılım düzeylerine ilişkin algıları. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(35), 176-193.
- Yazıcı, Z, Yüksel, B. & Güzeller, C. (2005). Ebeveynlerin Okul ncesi Eğitimde Uygulanan Aile Katılım alışmalarından Beklentileri, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Mesleki Eğitim Dergisi, 7(13), 63-76.
- Yıldırım, M. C., Dönmez, B. (2008). Okul-aile işbirliğine ilişkin bir araştırma. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7(23), 98-115.
- Zembat, R. & Unutkan, .P. (1999). Okul ncesi çocuğunun Sosyal Gelişiminde Aile Katılımının nemi. Marmara Üniversitesi Anaokulu/ Anasınıfı đretmeni El Kitabı. İstanbul: YA-PA, 151-155.